

ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง

พระพรหมบัณฑิต
วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง

เรียบเรียงจากธรรมกถา

ในพิธีปฐมนิเทศเปิดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม

(แผนกธรรม-บาลี-ธรรมศึกษา)

สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.) รุ่นที่ ๖

ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๑

ณ โรงเรียนส่งเสริมพระพุทธศาสนา

วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร แขวงวัดกัลยาณ์

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

(ป.ธ.๙, ศ., ดร., ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครคัมภีร์บัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๒

เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)

(ป.ธ.๙, ศ., ดร., ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครคณาบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๒

เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส วรวิหาร

ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

คำสำคัญ : จัดพิมพ์ในงานบำเพ็ญกุศลอายุวัฒนมงคล ๖๓ ปี **พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต, ป.ธ.๙, Ph.D.)** ศาสตราจารย์, ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครคณาบัณฑิต, กรรมการมหาเถรสมาคม, เจ้าคณะภาค ๒, ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก, เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร พิธีถวายปริญญาคุณัฎฐบัณฑิตกิตติมศักดิ์ พิธีฉลองเปรียญธรรม ๙ ประโยค มอบโล่เกียรติคุณ มอบทุนการศึกษา และสัมมนาพระสอนศีลธรรม พระนักเทศน์ พระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา ณ ศาลาการเปรียญ และอาคารสิริภักดีธรรม วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร วันที่ ๑๖ - ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พิมพ์ :

- เพื่อเป็นคลัง ศูนย์การเรียนรู้ และเป็นต้นแบบ การแสดงพระธรรมเทศนา ปาฐกถา ธรรมกถา สัมมนาพิเศษกถา และอื่นๆ ในพระพรหมบัณฑิต
- เป็นธรรมวิทยาทาน

บรรณาธิการ : พระพรหมบัณฑิต

จัดพิมพ์/แบบปก : พระมหาผล วิเชียรจสมโณ

ตรวจทาน : พระครูโสภณปริยัติยานุกิจ, พระปลัดยรรยง ยสวฑฺฒโก, พระมหาภักฤษดา จินฺตมโย, พระภิกษุวัฒน์ อธิวฑฺฒโน
คุณสมัชชญา เลิศชนะการ

ติดต่อ : สำนักงานประชาสัมพันธ์วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร
โทร. ๐๒-๕๖๖-๑๖๙๓

Website : www.watprayoon.com

ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง

พระพรหมบัณฑิต

(ประยูร ธรรมจิตโต ป.ธ.๙,ศ.,ดร.,ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์,อัครมหาบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม,เจ้าคณะภาค ๒

เจ้าอาวาสวัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร,

ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง*

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)
(ป.ธ.๙,ศ.,ดร.,ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, อัครคัมภีร์บัณฑิต)
กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๒
เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร
ประธานสภาสากลวันวิสาขบูชาโลก

ขอโอกาสพระเถระานุเถระโดยมีท่านเจ้าคุณพระเทพปฏิภาณกวี
ท่านเจ้าคุณพระราชปริยัติดิลก, พระราชวรเมธี เป็นต้น พระเถระ
ภายในวัดประยุรวงศาวาสวรวิหารทุกรูป พระภิกษุ-สามเณร นักเรียน
นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท

ขอเจริญพรคณะผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ฝ่ายคฤหัสถ์ ซึ่งเป็นผู้
แทนจากสถาบันการศึกษาที่ส่งนักเรียนเข้าสอบธรรมศึกษา สำนักเรียน
วัดประยุรวงศาวาส ทุกท่าน

วันนี้เป็นวันเปิดปฐมนิเทศ หรือเปิดการศึกษาอย่างเป็นทางการ
ทั้งในส่วนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี แผนกธรรมศึกษา
ตลอดถึงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.) ซึ่งสำนัก
เรียนได้เปิดทำการเรียนการสอนมาระยะหนึ่งแล้ว แต่สำหรับวันนี้ถือว่า

*เรียบเรียงจากธรรมกถาแสดงในพิธีปฐมนิเทศเปิดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
(แผนกธรรม-บาลี-ธรรมศึกษา) สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร และหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.) รุ่นที่ ๖ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ โรงเรียนส่งเสริม
พระพุทธศาสนา วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง

เป็นวันเปิดเรียนอย่างเป็นทางการ โดยถือคติว่า “การเริ่มต้นดี มีชัย
ไปกว่าครึ่ง” เป็นการแสดงให้เห็นว่า “การเริ่มต้นดี เท่ากับสำเร็จไป
แล้วครึ่งหนึ่ง”

การประชุมวันนี้เป็นการมาร่วมกันตั้งปณิธาน โดยมุ่งผลไปใน
ทิศทางเดียวกัน วางเป้าหมายการศึกษาในส่วนที่ตนได้รับผิดชอบให้
สำเร็จลุล่วงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนของ
นักเรียน ก็ได้ตั้งเป้าในการตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความรู้ ความ
สามารถของตน ทำหน้าที่ของตนในฐานะนักเรียนอย่างเต็มที่ ให้สมกับ
ที่ผู้บริหารครูบาอาจารย์ ได้ทุ่มเทจัดการเรียนการสอน ส่วนครูอาจารย์
ผู้บริหาร ผู้มีส่วนร่วม ก็ได้มาตั้งปณิธานในการทำหน้าที่ในส่วนของตน
จะได้ร่วมกันทำหน้าที่ในส่วนที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

โอกาสนี้ทางสำนักเรียนได้ถือโอกาสประกาศเกียรติคุณ ประกาศ
อนุโมทนา ต่อพระภิกษุสามเณรภายในวัด ที่สามารถสอบไล่ได้ ทั้งส่วน
พระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี เป็นการยกย่องให้เป็นที่ปรากฏ
ในเบื้องต้น ซึ่งจะมีพิธีมอบทุนการศึกษาในนามสำนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง
ในเดือนกันยายน และปีการศึกษานี้

เป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสำนักเรียนของเรามีพระ
ภิกษุสามเณรสอบไล่ได้ เปรียญธรรม ๘ และ ๙ ประโยคได้ เป็นการสร้าง
ชื่อเสียงสร้างความสำเร็จให้แก่ผู้เรียนเอง และเป็นการสร้างชื่อเสียง
ให้แก่สำนักเรียน เป็นที่น่าชื่นชมยินดี อนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง

การประกาศเกียรติคุณยกย่องคุณงามความดีของรุ่นพี่ เป็นการ
สร้างแรงบันดาลใจให้พระภิกษุสามเณรรุ่นน้องได้ถือเป็นแบบอย่าง
เป็นปฏิปทาดำเนินตามต่อไป เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการศึกษาของ
ตนเอง

พิธีเปิดปฐมนิเทศวันนี้ก็เช่นกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกท่าน ได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์แก่กันและกัน การเปิด ปฐมนิเทศเป็นการแนะแนวการเรียนการสอน การแนะแนวการศึกษา หลักสูตรนักธรรม-บาลี ที่จำเป็นต้องเรียน ถ้ามีโอกาส มีความสามารถ ก็ควรเรียนให้ประสบความสำเร็จเหมือนรุ่นพี่

สามเณรทั้งหลายถ้าพวกเขาตั้งใจเรียนทั้งนักธรรมบาลีก็สามารถ ประสบความสำเร็จได้ สำหรับคฤหัสถ์ญาติโยม นอกจากมีหลักสูตร ธรรมศึกษาให้ศึกษาเล่าเรียนแล้ว ในปัจจุบันแม่กองบาลีสนามหลวง ยังมีหลักสูตรบาลีศึกษาให้ฆราวาสได้ศึกษาเช่นเดียวกับพระภิกษุสามเณร ในหลักสูตรบาลี สำหรับพระเรียกว่า “เปรียญธรรม (ป.ธ.)” สำหรับ ฆราวาสเรียกว่า “บาลีศึกษา (บ.ศ.)” ปัจจุบันก็มีฆราวาสให้ความสนใจเข้ามาศึกษากันเป็นจำนวนมากและสามารถสอบไล่ได้ผ่านตั้งแต่ บ.ศ. ๑-๒ ถึง บ.ศ.๙

ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทยเราเท่านั้น ในต่างประเทศ ก็มีการ จัดการเรียนการสอนและการสอบเหมือนกันกับประเทศไทย เมื่อเดือนที่ แล้วมีโอกาสได้ไปเยี่ยมสนามสอบบาลีที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ณ วัดไทย ลอสแอนเจลิส ข้อนี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็น เป็นการ เปิดโอกาสให้เราได้เรียนรู้มากมาย

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.) ก็มีความ สำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยมีความสัมพันธ์กับนักธรรม-บาลี ถ้ารู้ว่าคุณ วิชาความรู้ของตนเองยังไม่แน่นพอที่จะไปเทศน์ได้ ก็ต้องเพิ่มความรู้ให้กับตนเองด้วย การศึกษาธรรมะให้แตกฉานมากยิ่งขึ้นไม่มีความรู้ความเข้าใจภาษาบาลี ที่จะนำไปเทศน์ ก็ต้องศึกษาภาษาบาลีให้มีความรู้ความเข้าใจ จะได้ ติความพุทธศาสนสุภาษิตได้อย่างถูกต้อง

สำหรับพระณเรที่เรียนบาลี-นักธรรม มีโอกาสต้องเข้าไปเรียนวิชาการเทศนา ฝึกทักษะในการพูด การสอน การเทศนา เรียนรู้ให้หลากหลาย ตามกำลังสติปัญญาของเราจะอำนวย และไม่ต้องห่วงเกรงว่าสมองของเราจะรับไม่ไหว ความรู้ไม่เคยล้นสมอง

ในยุคก่อนหน้านี้นี้ มีการวิเคราะห์ที่ออกมาว่า เมื่ออายุได้ ๒๕ สมองจะหยุดพัฒนาการ หยุดการเจริญเติบโต มีแต่เสื่อมลง โดยเฉพาะความจำ แต่ในปัจจุบันมีการศึกษาพบว่า สมองไม่มีการเติบโตด้านขนาดก็จริง แต่สมองมีการพัฒนาด้านคุณภาพอยู่ตลอดเวลา **“ยิ่งเราใช้สมองมากเท่าไร สมองยิ่งมีการพัฒนามากขึ้นเท่านั้น”** สมองสามารถปรับเปลี่ยนรูปร่างและกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการเพิ่มเส้นใยประสาทเป็นรอยชด ซึ่งมีย่านวนอยู่หลายพันล้านเส้นสำหรับเก็บข้อมูลใหม่ ๆ ที่เราได้เรียนรู้ ด้วยการสร้างฐานเก็บข้อมูลขึ้นมาใหม่ ลักษณะเหมือนกับการเพิ่มโพลเดอร์ของคอมพิวเตอร์ เมื่อเราต้องการบันทึกข้อมูลใหม่ลงเครื่อง ก็สร้างโพลเดอร์ขึ้นมาใหม่ ยิ่งเราเรียนรู้สิ่งใหม่ สมองเราก็สร้างโพล์ใหม่ขึ้นมาเก็บ

ในปัจจุบัน นักศึกษาด้านประสาทวิชาสามารถสแกนสมองของคน เพื่อศึกษาระบบการทำงาน การจัดเก็บข้อมูล จนสามารถยืนยันได้ว่า แม้คนเราจะมีอายุมากก็สามารถเรียนรู้ได้ ไม่มีใครแก่เกินเรียน ใครไม่ใช้สมองเรียนรู้เพิ่มเติม มักจะป่วยเป็นโรคความจำเสื่อมที่เรียกว่า **“อัลไซเมอร์”** จะเห็นได้ว่าพระภิกษุสามเณรไม่ค่อยป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์กันเท่าไร เพราะมีการทำวัตรสวดมนต์อยู่อย่างสม่ำเสมอ สมองควรถูกใช้งานอยู่ตลอดเวลา เมื่อไรก็ตามที่สมองได้รับข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มเข้ามา ระบบของสมองจะสั่งการให้สร้างเส้นใยใหม่ ๆ ขึ้นมารองรับข้อมูล เพื่อทำการจัดเก็บ เป็นการเก็บแยกไฟล์ เช่น เรียนนักธรรม

เก็บส่วนนักธรรม เรียนบาลีเก็บส่วนบาลี เรียนวิชาการเทศนาเก็บ
ส่วนวิชาการเทศนา เรียนวิชาการแขนงไหน ๆ ก็เก็บในส่วนนั้น ๆ
เป็นการลบล้างทฤษฎีเก่า ๆ ว่าสมองไม่มีพัฒนาการ ไม่มีการเจริญ
เติบโต เพราะยิ่งเรียนรู้มาก เส้นใยสมองยิ่งเพิ่มมากขึ้น เขาเรียกระบบ
นี้ว่า “Plasticity”

Plasticity ในทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการ
เปลี่ยนแปลงของเซลล์ต้นตอจากเนื้อเยื่อชนิดหนึ่งไปเป็นเซลล์ชนิด
จำเพาะของเนื้อเยื่อชนิดอื่น ๆ ในลักษณะของพลาสติก หมายถึง ความ
อ่อนตัวเป็นคุณสมบัติของยางดิบหรือยางผสม เกี่ยวกับการเคลื่อนที่
ของโมเลกุลยาง ซึ่งแสดงถึงความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง
ของยาง และองศาของการไหลของยางใต้สภาวะอุณหภูมิและแรงอัด
ที่กำหนด เส้นใยสมองก็เช่นเดียวกัน คือสามารถปรับเปลี่ยนรูปร่างได้
พัฒนาการได้ ยืดหยุ่นได้

ไม่มีใครแก่เกินเรียน จะเรียนในระบบก็ดี เรียนนอกระบบก็ดี
เรียนตามอัธยาศัยก็ดี คนเราสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เรียนจบนัก
ธรรมเอกแล้วก็ต้องศึกษาให้เข้าใจเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติ หรือ
เป็นประโยชน์ต่อการเทศนา ยิ่งปฏิบัติมากยิ่งต้องศึกษาให้มาก การ
เรียนบาลีก็เช่นเดียวกัน ไม่ใช่ว่าได้ประโยค ๙ แล้ว จบสิ้นการเรียน ไม่ได้
หมายความว่าจบแล้ว เราต้องศึกษาให้สูง ๆ ขึ้นไป เช่น ศึกษาพระไตรปิฎก
การเทศน์ก็เช่นเดียวกัน ท่านไม่สามารถพอใจอยู่กับการเทศน์เรื่องเดิม ๆ
ท่านต้องเติมความรู้ใหม่ให้สมองของตนเองอยู่ตลอดเวลา

อาจารย์สอนประจำวิชาในโรงเรียนก็ต้องศึกษาเพิ่มความรู้ให้
ทันโลก ทันยุคสมัย ทันเหตุการณ์ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยกตัวอย่าง
เช่น เมื่อวานได้เทศน์ในพระอุโบสถเนื่องในวันธรรมสวนะ คือวันพระ

นอกจากหน่วยงานราชการอื่น ๆ จะมาฟังเทศน์กันเป็นประจำแล้ว ยังมีเด็กนักเรียนจากโรงเรียนวัดทั้งสองแห่ง คือ โรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส (ส.ว.ย.) และโรงเรียนวัดประยุรวงศ์ (กทม.) พอได้เห็นนักเรียนมาฟังเทศน์ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนแนวความคิด ปรับเปลี่ยนเนื้อหา ปรับเปลี่ยนวิธีการเทศน์ทันที จากที่จะเทศน์ให้ผู้ใหญ่ฟังเพียงอย่างเดียว เปลี่ยนเป็นเทศน์เรื่องให้ผู้ใหญ่ฟังได้ เด็กฟังดี ยกเรื่องใกล้ตัวขึ้นมาแสดง ซึ่งในช่วงนี้ไม่มีเรื่องอะไรที่โดดเด่นเท่าที่มหมูป่าออกจากถ้ำ เสานิทานให้ฟัง และเล่าเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชตามภาพมาเป็นส่วนประกอบ การเทศน์ ซึ่งทำให้เด็กก็ได้ความรู้เรื่องธรรมะ ผู้ใหญ่ก็ได้ความรู้เรื่องการบริหารการจัดการ โดยยกพระบาลีที่มาในขุททกนิกายธรรมบทว่า

โย พาลो มนุญฺโญ พาลุญฺ, ปณฺธิโต วาปี เตน โส
พาลो จ ปณฺธิตมานิ, ส เว พาลิตี วุจฺจติ.

แปลว่า บุคคลโง่ง (พาล) ขอมารับว่าตนเป็นคนโง่ง บุคคลนั้นแลยังมีโอกาสเป็นคนฉลาด (บัณฑิต) ได้บ้าง แต่คนโง่งที่ฉลาด นั้นแหละเรียกว่าคนโง่งแท้

การเทศน์ครั้งนี้เป็นการถอดบทเรียนจากเหตุการณ์ที่มหมูป่าติดถ้ำ เบื้องต้นความโง่งทำให้ไปหลงติดถ้ำ แต่เมื่อรู้ว่าตนเองโง่ง ทำให้พลาดติดถ้ำแล้วก็หาทางแก้ไข จนมีชีวิตรอด กระทั่งได้รับการช่วยเหลือออกมา ยังมีความโง่งของฝ่ายช่วยเหลือคือนักดำน้ำไทยเก่งการดำน้ำในทะเล แต่ไม่เก่งเรื่องการดำน้ำในถ้ำ ทำให้พลาดท่าเสียชีวิตไป ๑ คน แต่นักดำน้ำชาวอังกฤษที่ชำนาญการดำน้ำในถ้ำ สามารถเข้าไปถึงที่มหมูป่าได้ก่อนใคร

เรื่องเหล่านี้ล้วนเป็นบทเรียนสำคัญที่จะทำให้เราไม่ต้องโง่งอีก ต่อไปหน่วยซีล (SEAL) หรือ “หน่วยทำลายใต้น้ำจู่โจม” ก็ต้องเพิ่มบทเรียน

การดำน้ำในถ้ำเข้าไปในหลักสูตร การช่วยคนติดถ้ำแบบนี้ต้องช่วยอย่างไร การเอาตัวรอดในสถานการณ์แบบนี้ต้องทำอะไร ประเทศไทยเรายังไม่ได้ศึกษา แต่ประเทศญี่ปุ่นนำหน้าเราไปแล้ว เขาได้นำเหตุการณ์ที่มหมู่ป่าติดถ้ำไปจำลองเหตุการณ์สร้างเป็นภาพยนตร์สั้น เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาให้กับเด็กของเขา รู้จักเอาตัวรอดในยามคับขัน เขาศึกษาแม้กระทั่งเรื่องการนั่งกรรมฐานของที่มหมู่ป่าว่าช่วยเด็กให้มีชีวิตรอดอยู่ได้

การที่ใครก็ตามยอมรับว่าตนเองโง่ในหลาย ๆ เรื่องหรือในบางเรื่อง จะทำให้เขาเป็นผู้ฉลาดได้ในอนาคต ทุกอย่างสามารถนำมาเป็นส่วนประกอบของการเทศน์ได้หมด โดยเฉพาะการเทศน์ให้ทันกับสถานการณ์ ทันเหตุการณ์ ทันต่อกระแสโลก แต่ไม่ใช่ตามกระแส ถ้าใครได้ดูบทสัมภาษณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ จะมีประโยคหนึ่งที่เขากล่าวถึงนักดำน้ำชาวอังกฤษที่โผล่ไปพบเด็กเป็นคนแรก เขาให้สัมภาษณ์กับสื่อว่า ที่ผ่านมาเขาเป็นพวกคลั่งไคล้หลงใหลเกี่ยวกับการดำน้ำในถ้ำ ฝึกแล้วฝึกอีกจนเกิดความชำนาญ โดยไม่คาดคิดว่าวันหนึ่งเขาจะได้ทำสิ่งยิ่งใหญ่แบบนี้ เป็นเหมือนชะตากำหนดให้มาช่วยที่มหมู่ป่า ฝรั่งเศสมีรูปร่างสูงใหญ่ ตัวใหญ่ แต่สามารถดำไปช่วยเด็กไทยได้ ซึ่งแตกต่างจากนักดำน้ำไทย ซึ่งไม่ชำนาญการดำน้ำในถ้ำ การเรียนรู้ การฝึกฝนแตกต่างกัน จุดมุ่งหมายก็แตกต่างกัน แม้แต่ฝรั่งเศสที่ขึ้นชอบการดำน้ำในถ้ำ เขาก็ไม่คาดคิดมาก่อนเลยว่า สักวันหนึ่งเขาจะได้นำความรู้ที่ได้ฝึกฝนอย่างคลั่งไคล้หลงใหลเพราะความชอบส่วนตัว จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือชีวิตที่มหมู่ป่า

ทุกท่านที่มาเรียนนักธรรม เรียนบาลี เรียนนักเทศน์วันนี้ ต่อไปในอนาคตข้างหน้า ใครจะรู้ว่าวิชาที่เรียนวันนี้อาจจะส่งผลให้ท่านทำการ

ใหญ่สำเร็จในวันหน้าก็ได้ แม้แต่ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายซึ่ง
ตอนนี้ย้ายไปเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยาก็เพิ่งเข้าใจตนเองเหมือนกัน
ว่า ที่เรียนปริญญาตรีถึง ๔ ใบ ปริญญาโท ๑ ใบ เรียนโน้นเรียนนี้สารพัด
วิชา ก็เพื่อนานี้เหมือนกัน ทำไมถึงรู้เรื่องสภาพถ้าเป็นอย่างดี เพราะ
เรียนวิศวกรรมศาสตร์มา ทำไมแกลงข่าวได้เก่ง จัดการผู้สื่อข่าวได้เก่ง
จัดการบริหารสื่อจากสำนักต่าง ๆ ทั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ
เรียนเทคโนโลยีสื่อสารมา จัดการอาสาสมัครหน้าถ้าหลวงนับหมื่นคน
ได้ดี เพราะเรียนรัฐประศาสนศาสตร์มา ท่านผู้ว่ามีความรู้ความสามารถ
พร้อมจากการที่ได้เรียนมามากมาย ทำให้ท่านกลายเป็นวีรบุรุษได้
ที่เรียกกันว่า “สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ”

เหตุการณ์ช่วยที่มหมูป่าทำให้ผู้ว่าฯ เชียงรายกลายเป็นวีรบุรุษ แต่
นั่นเรามองแค่ครึ่งเดียว ซึ่งไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะกลายเป็น
วีรบุรุษแบบท่านผู้ว่าฯ บางคนถูกสถานการณ์บีบให้ออกมาเหมือนกัน
แต่แทนที่จะกลายเป็นวีรบุรุษ กลับกลายเป็นโมฆบุรุษ เพราะทำงาน
ไม่เป็น ขาดความรู้ความสามารถ แทนที่จะเป็นดาวรุ่งกลายเป็นดาวร่วง
ให้ล้มภายหลังแค่ประโยคเดียว ทำให้ดับไปทันที วีรบุรุษไม่ใช่เป็นกันง่าย ๆ
ไม่ได้เป็นกันได้ทุกคน ถ้าไม่เคยผ่านการศึกษอบรมมาอย่างดีแล้ว ไม่มี
ทางที่จะเป็นวีรบุรุษได้ อาจจะเป็นโมฆบุรุษไปก็ได้

นักดำน้ำชาวอังกฤษสามารถไปพบเด็กเป็นคนแรกได้เพราะอะไร?
เพราะใช้ความรู้ความสามารถที่มีมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ที่
ต้องเผชิญได้อย่างเหมาะสมและเหมาะสมเจาะ ความเก่งบวกแรงทำให้
ประสบความสำเร็จในชีวิต เบื้องต้นเราต้องเก่งไว้ก่อน ต้องมีความรู้
ความสามารถรอบด้านเอาไว้เป็นทุน เมื่อเจอสถานการณ์บีบคั้น จะ
ทำให้เราแข็งขึ้นมาเอง ไม่มีทางที่อยู่ ๆ เราจะแข็งขึ้นมาเอง ถ้าไม่มีความรู้

ความสามารถเป็นพื้นฐาน การเรียนเทศน์ก็เช่นเดียวกัน สักวันหนึ่งผู้หลักผู้ใหญ่มาที่วัดเรา มาฟังเราเทศน์ ขึ้นขอบการเทศน์ของเรา ท่านส่งเสริมเรา เราอาจกลายเป็นพระนักเทศน์ชื่อดังไปก็ได้

ถามว่า “ถ้าไม่เคยเรียนฝึกเทศน์มาก่อนท่านจะกลายเป็นนักเทศน์ชื่อดังได้หรือไม่?”

ตอบว่า “ไม่มีทางเทศน์ได้ดีแน่นอน” แต่ตั้งนะโม ๕ ชั้น จะถูกหรือเปล่านั้นไม่รู้ แต่การจะเทศน์ได้ดีจนเป็นที่ประทับใจ ต้องผ่านการเรียนและการฝึกเทศน์มาก่อน ความเก่งบวกกับโอกาสเรียกว่า **“ความเฮง”** ทำให้สามารถประสบความสำเร็จได้ ความเฮงมาจากสถานการณ์ที่เป็นใจโดยที่เราไม่ได้เลือก แต่เป็นเพราะฟ้าลิขิตบ้าง พรหมลิขิตบ้าง บุญจัดสรรบ้าง

เรื่องหมูป่าติดถ้ำก็เหมือนกัน พวกเขาก็ไม่คาดคิดว่าตนเองจะต้องเข้าไปติดถ้ำจนกลายเป็นข่าวดังไปทั่วโลก บางคนเคยเข้าไปเป็นประจำ เข้าไปแล้วก็ไม่คาดคิดหรือกว่าน้ำจะท่วมถ้ำจนปิดประตูทางออกได้เชือกก็ไม่คาดคิดมาก่อนว่า กรรณฐานที่เคยศึกษาเล่าเรียนมาสมัยบวชเรียนจะช่วยให้เขาและเด็กมีชีวิตรอดออกมาจากถ้ำได้ **เพราะกรรณฐานจึงทำให้เด็กรอด**

การปฏิบัติกรรณฐานช่วยประหยัดพลังงานช่วยลดระบบเผาผลาญในร่างกาย อย่างคนทั่วไปทำงานไปด้วย ทำโน่นทำนี่ ต้องใช้พลังงานมาก ซึ่งแตกต่างจากพระปฏิบัติกรรณฐาน ท่านอยู่หนึ่ง นั่งกำหนดจิตเฉย ๆ ไม่ได้ใช้พลังงานอะไรมาก ไม่จำเป็นต้องฉันอาหารมาก เพราะระบบเผาผลาญทำงานน้อย ถ้าไม่มีโค้ชคอยสอนกรรณฐาน เด็กอาจจะตกใจหวาดกลัวแล้ววิ่งสำรวจรอบถ้ำเพื่อหาทางออกหรือด้วยความคึกคะนองตามประสาวัยเด็ก อาจจะมีชนวิ่งเหยาะๆ ล้อกัน แบบนั้นจะทำให้เสีย

พลังงานไปมาก ทำให้ร่างกายต้องการพลังงานมาทดแทน พวกเขาจะ
หิวข้าวหิวน้ำมากขึ้น

พระไตรปิฎกอธิบายถึงการเข้านิโรธสมาบัติ ๗ วัน คือสัญญา
เวทียตินิโรธหรือนิโรธสมาบัติ คือ “การดับสัญญา ความจำได้
หมายรู้และเวทนาการเสวยอารมณ์” เรียกชื่อเต็มว่า “เข้าสัญญา
เวทียตินิโรธ” ซึ่งพระอรหันต์และพระอนาคามี ที่ได้สมาบัติ ๘ เท่านั้น
สามารถเข้านิโรธสมาบัติได้ โดยไม่รับอาหารเป็นเวลาหลายวัน ที่ท่าน
ทำเช่นนั้นได้เพราะระบบเผาผลาญในร่างกายทำงานช้าลงทั้งระบบ
ระบบการเต้นหัวใจ เต้นช้าเหมือนกับจะตาย ลมหายใจละเอียดปราณีต
มาก นี่เป็นเรื่องที่สามารถอธิบายได้ทางวิทยาศาสตร์ ถ้าเรียนทางนัก
ธรรม-บาลีจะอธิบายเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ได้ ถ้าเรียนทางวิทยาศาสตร์
จะสามารถอธิบายแบบวิทยาศาสตร์ได้

เมื่อโยงถึงหมูป่าติดถ้ำ โดยเฉพาะเรื่องกรรมฐานซึ่งช่วยให้เด็ก
ประหยัดพลังงาน ทำให้ระบบเผาผลาญพลังงานในร่างกายทำงานน้อย
ลง ทำให้ร่างกายต้องการอาหารน้อย แม้จะดื่มน้ำเพียงนิดหน่อย ก็
สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ นี่เป็นเรื่องที่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยวิธีการทาง
วิทยาศาสตร์ แต่ถ้าคนไม่มีความรู้เรื่องกรรมฐาน ก็ไม่สามารถอธิบาย
ให้เห็นความสำคัญของกรรมฐานได้ ถ้าไม่มีความรู้เรื่องวิทยาศาสตร์
ก็ไม่สามารถอธิบายให้เห็นเป็นวิทยาศาสตร์ได้

ที่กล่าวทั้งหมดเป็นการสรุปให้เห็นว่า ความรู้เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น
ผู้ว่าฯ เชียงรายเรียนปริญญาตรี ๔ ปี วันหนึ่งได้ใช้ความรู้นี้ นักดำน้ำ
ในถ้ำชาวอังกฤษได้มาช่วยคน ๑๓ คนเพราะฝึกดำน้ำมาตลอด ได้ชออก
ได้ช่วยเด็กด้วยการสอนกรรมฐานในถ้ำซึ่งเป็นกรรมฐานที่เรียนมาตอน
บวชเณร สำหรับพวกเราที่เรียนนักธรรม บาลี วิชาการศึกษา ใครจะรู้ว่า

วันหนึ่งข้างหน้า เราจำเป็นต้องใช้ความรู้เหล่านี้ ตอนเรียนเราอาจไม่เห็นคุณค่า แต่เมื่อถึงเวลา ความรู้จะช่วยเราเอง ดังพระบาลีที่มาในขุททกนิกายชาดกว่า

สพฺพํ สุตมธึเยถ หีนมุกกฏฐมชฺฌิมํ
สพฺพสฺส อตถํ ชาเนยฺย น จ สพฺพํ ปโยชเย
โหติ ตาทิสโก กาโล ยตถ อตฺถาวหํ สุตํ

แปลว่า บุคคลควรเรียนวิชาทุกอย่าง ทั้งขั้นต้น ขั้นกลาง ขั้นสูง เรียนวิชาอะไรก็รู้ความหมายอย่างทะลุปรุโปร่ง แต่ยังไม่ใช้ประโยชน์ทันที วันหนึ่งจะถึงเวลาที่ความรู้นั้นนำประโยชน์มาให้

การที่ได้มาเรียนเทคโนโลยี ประชุม ควรเรียนบาลี นักธรรมไปด้วย เสียงแห่งธรรมจะช่วยให้เรารอด ให้เราพ้นภัย ให้เราประสบความสำเร็จ อย่างกลัวกรรมล้นสมอง เพราะสมองเรามีความยืดหยุ่น จึงไม่มีวันเต็ม ในอนาคตเราอาจจะความจำเสื่อมได้หากไม่หมั่นศึกษาเรื่องราวใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีคนอายุ ๘๐ ปีเรียนจบดอกเตอร์หลายรุ่นมาแล้ว

ถ้าเรียนตอนอายุน้อย ให้เรียนวิชาที่ใช้ความจำเยอะ ๆ สมองกำลังพัฒนา เราจำแม่น แต่ถ้าท่านอายุมาก เป็นผู้ใหญ่ ให้เรียนวิชาที่ต้องใช้ทักษะเยอะ ๆ ลักษณะการเรียนมี ๓ ประการ

๑. ความรู้
๒. ทักษะ
๓. เจตคติ

ประการที่ ๑ ความรู้ ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ในสิ่งที่ท่านทำมากน้อยขนาดไหน? บางคนความรู้ดี แต่ทักษะไม่มี การเรียน

ก็ไม่ประสบความสำเร็จได้เหมือนกัน

ประการที่ ๒ ทักษะ หมายถึงการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ทักษะจะไม่เกิดขึ้น ถ้าไม่มีการฝึกฝน เรามีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี แต่ไม่มีการฝึกฝน ไม่มีการลงมือปฏิบัติจริง ก็ไม่สามารถนำความรู้มาใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ประการที่ ๓ เจตคติ หรือ “ทัศนคติ” ในการเรียนนักธรรม-บาลี สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือ ถ้าเมื่อไรนักเรียนเกิดความคิดว่า “เรียนแล้วไม่มีประโยชน์ เรียนแล้วไม่รู้จะเอาใช้ทำอะไร” การคิดแบบนี้ ทำให้ล้มเหลวตั้งแต่เริ่มเรียนแล้ว ต่อให้มีความรู้ดี ทักษะดี แต่ถ้าทัศนคติแย่ ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ เรียกว่า “ล้มเหลวตั้งแต่โกโห”

การจะเรียนหรือทำอะไรต้องมีใจชอบ เรียกว่า “ศรัทธา” หรือ “ฉันทะ” ความสำเร็จทุกอย่างล้วนมีฉันทะเป็นเบื้องต้น ฉันทะตัวนี้ ในทางจิตวิทยาเรียกว่า “แรงจูงใจ” คนยุคปัจจุบันอยู่โดยขาดฉันทะ แรงจูงใจมีน้อย เป็นประเภทกึ่งกำว้าง ๆ หลุด ๆ เราขาดแรงจูงใจ ๒ อย่าง

๑. **ฉันทฉันทะ** คือ การใฝ่รู้ความจริง

๒. **กัตตุกัมยตาฉันทะ** คือ การลงมือทำ การทดลอง ขาดการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ประการแรก คนสังคมยุคปัจจุบันขาดความใฝ่เรียนรู้อย่างจริงจัง ไม่เรียนรูให้ทะลุปรุโปร่ง รู้เฉพาะในตำรา อยู่ในขั้นความจำ ไม่ได้ลงไปถึงต้นเรื่อง เหมือนเหตุการณ์หมู่ป่า ทุกอย่างประสบความสำเร็จงดงาม เพราะทุกภาคส่วนต่างมีฉันทฉันทะ ในส่วนงานรับผิดชอบของแต่ละคน เขามีความชำนาญเฉพาะด้านกันแต่ละคน เพราะมีการใฝ่การเรียนรู้จริง ๆ มีฉันทฉันทะเป็นตัวกระตุ้น คนไทยในปัจจุบัน นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ แต่ไม่ยอมเรียนหลักการวิทยาศาสตร์ คนไทยชอบการประยุกต์ ชอบ

เลียนแบบ ไม่เรียนรู้ต้นตอของความรู้ เพราะความใฝ่รู้มีน้อย

ประการที่สอง คนในสังคมยุคปัจจุบันไม่ค่อยใฝ่จะทำสิ่งยาก ๆ สิ่งที่ทำหาย เหมือนเวลาปีนเขาก็เลือกปีนเขาเตี้ย ไม่เลือกเขาสูง เรียนหนังสือก็อยากเรียนแต่วิชาง่าย ๆ ไม่อยากเรียนวิชายาก ๆ เหมือนกับการปฏิบัติกรรมฐาน ก็มองข้าม เพราะเห็นว่ามันไม่สำคัญ ไม่มีประโยชน์ ไม่คิดลงมือปฏิบัติ

การเรียนการศึกษาตลอดถึงการเทศน์จะให้ลุถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด อันดับแรกต้องมี **“ฉันทะ”** ในสิ่งนั้น ความเพียรมีรากฐานมาจากฉันทะ เมื่อมีความชอบใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ความเพียรจึงจะตามมาได้ ฉันทะเป็นรากฐานเป็นบ่อเกิดขึ้นของความเพียร เบื้องต้นต้องมีฉันทะความพอใจในเป้าหมาย ใฝ่ฝันอยากที่จะบรรลุถึงเป้าหมายที่เราต้องการ การปลูกความเพียรคือต้องมีแผนการ (**อาร์มกะ**) คนที่มีแผนในใจจะไม่เกียจคร้าน มีการดำเนินการตามแผน (**นิกกมะ**) และก้าวไปข้างหน้าไม่หวั่นถอย (**ปรักกมะ**)

ทุกอย่างจะไม่มีทางประสบความสำเร็จหากขาด **“ฉันทะ”** หหมดแรงจูงใจ ขาดเป้าหมาย ตัวฉันทะเป็นตัวแรงจูงใจอย่างดี อีกอย่างคือขาดความกล้า เจอความยากลำบากก็มักยอมแพ้ อ้างว่าหนาวนัก ร้อนนัก ไม่ยอมทำงาน เกียจคร้านทำการงาน เป็นตัวทำลายความเพียร เห็นความลำบากแล้วไม่ยกสู้ เลยทำให้หยุดทำกิจนั้น ๆ ไป ถ้าทีมหมูป่าไม่มีฉันทะในการเอาตัวรอด ก็คงตายตั้งแต่สัปดาห์แรกที่ติดถ้ำแล้ว แม้เวลาจะผ่านไปหลายวัน แต่พวกเขามีความเชื่อว่าสักวันต้องมีคนเข้ามาช่วย พวกเขาช่วยตนเองด้วยการเจริญกรรมฐานเพื่อรักษาชีวิตให้รอด จนกว่าจะมีคนมาช่วย

ในการเรียนนันทกรรม-บาลีและการเรียนเทศนา เจตคติสำคัญมาก

ถ้าเราเรียนโดยไม่ชอบ ไม่เห็นประโยชน์ตั้งแต่เริ่มต้น ก็ล้มเหลวตั้งแต่เริ่มต้นเหมือนกัน อยากรู้ว่าแต่ละจะสอบผ่านประโยค ๙ ไม่ได้เลย แค่ประโยค ๑-๒ ยังเลือดตาแทบกระเด็น อยากรู้เรียน อยากรู้ทำอะไรให้มีความสุข ต้องมีเจตคติที่ดีต่อเรื่อง นั้น ๆ

ตัวอย่างการมีทัศนคติที่ดี เช่น พระพรหมบัณฑิต เจ้าสำนักเรียนเอง แรกๆ นั้นตอนที่เรียนประโยค ป.๓.๘ กัลลวีชาแตงฉันท ก่อนที่จะเรียนแตงฉันทภาษาบาลี ไปเรียนแตงฉันทภาษาไทยให้ใจรักในเรื่องกาพย์ กลอน โคลง ฉันทในภาษาไทยก่อน “เรียนให้มันเข้ากระดูกดำ” มองอะไรให้เป็นสัมผัสนอก สัมผัสใน แตงฉันทเองได้ เกิดเจตคติที่ดีว่าไพเราะดี เวลาสวดบทสรรเสริญพระไตรรัตน์ทำนองสรภัญญะ รู้สึกว่าไพเราะเหลือเกิน เป็นการโยงถึงกัน ไม่มีอะไรไม่เชื่อมถึงกัน จึงเรียนประโยค ป.๓.๘ ได้อย่างง่ายดาย

ต่อมาเมื่อตอนทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก ต้องการทำวิทยานิพนธ์ที่เปรียบเทียบกับพุทธปรัชญาในพระอภิธรรมกับปรัชญาฝรั่งเศส แต่เขียนวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษ แรก ๆ เราไม่มีความรู้ภาษาฝรั่งเศส ทำให้ไม่รู้ว่าคุณศัพท์แปลศัพท์ได้ตรงความหมายหรือไม่ จึงไปสมัครเรียนภาษาฝรั่งเศสเพิ่มเติม เมื่อเรียนไปแล้วทำให้ตระหนักได้ว่า ภาษาฝรั่งเศสเป็นการประยุกต์เอาความสวยงามทางภาษา ที่มีในภาษาไทยกับภาษาบาลีเข้าด้วยกัน ทางด้านเสียง มีเสียงต่ำเสียงสูงเหมือนเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย เหมือนเสียงดนตรี ด้านหลักไวยากรณ์มีสังคฺ วจนะ วิภตติเหมือนภาษาบาลี ซึ่งยากกว่าภาษาอังกฤษ แต่เรียนแล้วมีความสุข ใครจะคิดว่าภาษาบาลีที่เราเคยเรียนเคยท่องตั้งแต่เป็นสามเณรน้อยตามศาลาวัด พอถึงวันหนึ่งมีโอกาสเดินทางไปเรียนต่างประเทศ ภาษาฝรั่งเศสกับภาษาบาลีจะมีพื้นฐานทางภาษาไม่ต่างกัน มีสังคฺ วจนะ วิภตติ

เหมือนกัน ทำให้เรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสได้อย่างรวดเร็ว จนมีความรู้พอเพียงที่จะทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก ที่กล่าวมาเพื่อแสดงให้เห็นว่าเพราะบาลีแท้ ๆ ทำให้เรียนภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสได้อย่างง่ายดาย

ตัวอย่างด้านทักษะ คือ ความชำนาญ เปรียบเหมือนการปั่นจักรยาน ใครที่ปั่นจักรยานได้ตอนเป็นเด็กแล้วหยุดไป เมื่อกลับไปปั่นอีกครั้งก็ปั่นได้เหมือนเดิม ทักษะในการปั่นจักรยานไม่มีวันลืม

การเรียนวิชาการการเทศนาต้องเรียนแบบทักษะ ฝึกการปฏิบัติ เหมือนกับการปั่นจักรยาน ถ้าเราเรียนแบบหาความรู้ เรียนวันนี้อาจลืมวันพรุ่งนี้ก็ได้ แต่ถ้าเรียนรู้ควบคู่ทักษะ ความรู้จะอยู่กับเราไปนานแสนนาน หลายคนมาถามผมว่า เอาสมองส่วนไหนมาจดจำเรื่องพูดได้มากมายขนาดนี้ ผมตอบว่า **“ทุกอย่างเกิดจากทักษะ เหมือนกดปุ่มแล้วพูดได้เลย เช่นเดียวกับขึ้นขี่จักรยานก็ปั่นได้เลยเพราะเคยปั่นมาแล้ว”**

การศึกษาเล่าเรียนไม่ว่าเรื่องอะไรล้วนมีความสำคัญทั้งนั้น ดังพระบาลีที่ว่า **“สพฺพํ สุตมธึเยถ”** แปลว่า **ความรู้ควรเรียนทุกอย่าง** นักธรรมตรี โท เอก ประโยค ๑-๒ จนถึง จนถึงประโยค ป.ธ.๙ เรียนให้ครบทุกอย่าง วิชาการเทศน์ก็เช่นเดียวกัน มีโอกาสเรียนรู้ได้ อย่างถึงโอกาสนั้น

สพฺพสฺส อตถิ ชาเนยฺย เรียนอะไรก็เรียนให้เข้าใจแจ่มแจ้งทะลุปรุโปร่ง ฝึกทักษะเสมอๆ จนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง เมื่อถึงเวลาจำเป็นต้องใช้

น จ สพฺพํ ปโยชเย แต่ไม่ควรนำไปใช้ทั้งหมด ใช้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น เทศน์งานศพก็เทศน์เฉพาะเรื่องเกี่ยวกับงานศพ เหมือน

นักดำน้ำอังกฤษ เขาก็ไม่ได้ไปช่วยคนจมนทะเล แต่เขามาช่วยคนติดถ้ำ

โหดี ตาทิสโก กาลิโย ยตุถ อตุถาวหัง สุตฺ สุตฺ ทำความรู้อะไรจะนำประโยชน์สุขมาให้เมื่อถึงเวลาอันเหมาะสม

เหมือนกรณี**พระมหาศุขัยภรณ์ สิทธิเมธี** สอบบาลีเปรียญธรรม ๙ ติดต่อกันมา ๑๓ ปี ไปสอบทุกปี ไม่เคยขาด ทำข้อสอบเสร็จทุกวิชา ๑๒ ปีผ่าน ปรากฏว่าสอบไม่ผ่าน แต่ก็ยังอ่านหนังสือเตรียมตัวไปสอบเหมือนเดิมจนกระทั่งในปีที่ ๑๓ ความรู้ที่เรียนมา หนังสือตำราที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา ความผิดพลาดจากการสอบไม่ผ่านมา ๑๒ ปีทั้งหมดมารวมกัน ทำให้สามารถสอบไล่ได้ ป.ธ.๙ ในปีนี้ ซึ่งเป็นปีที่ ๑๓ สมมติว่าไม่มีเจตคติที่ดีในการเรียน เมื่อสอบไม่ได้คงเลิกเรียน เลิกสอบบาลีไปนานแล้ว แต่เพราะท่านมีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีต่อการเรียนบาลี ท่านจึงสอบได้ ป.ธ.๙

ในการฝึกพูดก็เหมือนกัน อยู่ดี ๆ เราจะสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นไปไม่ได้ ต้องผ่านการฝึกฝนมาอย่างชำนาญ จึงจะสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่วอย่างนี้ ถ้าไม่ได้พูดมาสักปี เอาแต่อ่านตำราเพียงอย่างเดียว มีความรู้มาก แต่ไม่มีทักษะในการพูด บางครั้งก็พูดไปไม่เป็นเหมือนกัน

การที่ผมพูดได้คล่องแคล่วต่อกันเป็นเรื่องเป็นราวอย่างนี้ ก็เป็นผลมาจากการได้พูดเป็นประจำ สมมติว่าไม่ได้พูดเลยประมาณปีหนึ่ง ถ้ากลับมากพูดอีกครั้ง ทุกอย่างจะผิดไปหมด การที่ผมพูดได้อย่างที่ทุกท่านได้ยินได้ฟังขณะนี้ ไม่ใช่อยู่ที่การเรียนจบปริญญาเอกเป็นศาสตราจารย์ ใช้ว่ามีความรู้ดีแล้วจะพูดได้แบบนี้ทุกคน ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดจากการฝึกพูดเป็นประจำ มีการฝึกทักษะอยู่ตลอดเวลา

สรุปความว่า การเรียน การทำงาน การบริหารจัดการทุกอย่าง

จะประสบความสำเร็จได้ ต้องประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ เจตคติ ความรู้ก็ต้องเรียนให้แตกฉาน ทักษะก็ต้องฝึกฝนให้ชำนาญ เจตคติ ก็ต้องมีความรักความศรัทธาในสิ่งที่เราเรียนเราทำทุกอย่างต้องผนวกกันเข้า จึงจะประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ดังที่**พระมหาศุขชัยกรณ สิทธิเมธี** สามารถสอบไล่ได้เปรียญธรรม ๙ ประโยคในปีนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย บารมีธรรมแห่งหลวงพ่อพระประธานในพระอุโบสถ พระพุทธรูปพระพุทธรูปวิเศษฐิตาสดาเดชาอนุภาพแห่งหลวงพ่อพระพุทธานาคในพระวิหาร เดชาอนุภาพแห่งพระบรมสารีริกธาตุบนพระบรมธาตุมหาเจดีย์ และกุศลผลบุญอันเกิดจากการที่เราได้ทำการศึกษา ปฏิบัติและเผยแผ่ธรรม จงมารวมกันเป็นตะบะ เตชะ พลวปัจจัย อำนวยอวยพรให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุข ความเจริญตลอดไป ขอให้นักเรียนนักศึกษาทุกท่านประสบความสำเร็จในการศึกษา สามารถสอบไล่ได้ สมมโนรณมุ่งมาดปรารถนาทุกประการ เทอญ

พิธีปฐมนิเทศเปิดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม (แผนกธรรม-บาลี-ธรรมศึกษา) สำนักเขียนวัดประยุรวงศาวิหาร และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการเทศนา (ป.ทศ.) รุ่นที่ ๖ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ โรงเรียนส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดประยุรวงศาวิหาร แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

พิธีปฐมฤกษ์เปิดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม (แผนกธรรม-บาลี-ธรรมศึกษา) สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาส และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการเทคนา (ป.ทศ.) รุ่นที่ ๖ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ โรงเรียนสังเสริมพระพุทธศาสนา วัดประยุรวงศาวาส แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

พิธีปฐมนิเทศเปิดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม (แผนกธรรม-บาลี-ธรรมศึกษา) สำนักเรียนวัดประยูรวงศาวาส และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศาสนา (ปทศ.) รุ่นที่ ๖ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะครูคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ โรงเรียนส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดประยูรวงศาวาส แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

พิธีปฐมนิเทศเปิดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม (แผนกธรรม-บาลี-ธรรมศึกษา) สำนักเจียนवादประยูรวงศาवास และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการเทคนิคฯ (ป.ท.ค.) รุ่นที่ ๖ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ณ โรงเรียนส่งเสริมพระพุทธศาสนา วัดประยูรวงศาवास แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

